

Szükséges lenne egy egységes szabályozás és további FIT-ek telepítése. Gondunk, hogy nincs egy olyan országos hálózat, melynek segítségével a megyei kezdeményezések beépülhetnek az egymást segítő rendszerbe.

Véleményünk, hogy a mai gyorsan változó gazdasági körülmények között csak olyan szervezet vállalkozhat felelősségteljesen a pályaválasztási tanácsadásra, amely birtokában van a mindenkori aktuális munkaerőpiaci információknak.

Kerékgyártó Zsuzsa

Még mindig a tartós munkanélküliekről

1996. februárjában kísérletképpen tartós munkanélküliek körében személyiségfejlesztő tréninget tartottak a svájci Kontakstelle Arbeit Befur Ausbildung (KABA) munkatársai Jászberényben.

A tréningről készült filmet azóta be is mutatták, illetve ezzel párhuzamosan megjelent a Csoportos önépítés című kézikönyv. A tréning résztvevőinek kedvező tapasztalatai és részben biztatásai megerősítettek abban, hogy szükségük van a munkától tartósan távollévőknek hasonló „közérzetjavító foglalkozásokon” való részvételre.

Első hazai kísérlet a Jászság egyik településén, Jászkiséren történt, ahol a munkanélküliségi ráta meghaladja az országos átlagot. Korábban a helyi foglalkoztatást a MÁV Járműjavító üzeme, a helyi Termelő Szövetkezet és ÁFÉSZ, illetve az elsősorban a fővárosba irányuló ingázás jellemezte, ami főleg az alacsony iskolázottságú férfiaknak jelentett megoldást.

Jelenleg a településen 456 fő a jövedelempótló támogatásban részesülők száma. Két csoportnak tartottam tájékoztatást, külön a nőknek és külön a férfiaknak.

A tréning részeként elvégzett értékvizsgálat szerint a legfontosabb számukra a család és ezzel szoros összefüggésben az anyagi biztonság megteremtése, valamint a gyerekek számára a tanulás biztosítása. Sokan járatják gyermeküket néptánc, gyermekjáték-készítő szakkörre. Ugyanakkor értékként szinte valamennyien megfogalmazták a megbízható munkáltató fontosságát.

A férfiak kezdetben sokkal zárkózottabbnak tűntek, de gyorsabban oldódtak fel. Az időfelhasználásukat vizsgálva érdekes kép alakult ki. Az életük egy nyári és egy téli időszámítás szerint zajlik. Az utóbbi esetében a munka 30-40%, ugyanennyi jut a családra és a fennmaradó a szórakozás (TV-nézés, kocsimázás).

Nyáron lényegesen megváltozik a helyzet. A munkával töltött idő eléri a 70-80%-ot, mivel a térségben a jövedelempótló támogatáson lévő férfiak közül nyáron mindenki eljár vagy napszámba, vagy saját, illetve a rokonok földjét művelni (hagyma, illetve más természetű jellemező) építkezésre stb. Hat hónap alatt kell megkeresni a téli hónapokra valót is. Ugyanakkor hosszú távon nem gondolkoznak mezőgazdasági munkában, senki sem akar gazdálkodni, ezt a helyzetet átmenetinek tartják. Az állattartást és a kertészkedést „csak” a család jövedelmének kiegészítésére szánják. Egyrészt szakmájuk szerint is ipari munkásoknak számítanak, esztergályos, asztalos, burkoló. Sokan dolgoznak közülük az építőiparban. A jelenlegi helyzetet kényszermegoldásnak tartják.

A nők sokkal inkább el tudják képzelni ezt a fajta tevékenységet, mert beleillik a házimunkába, de ők sem tartják ezt hosszú távú megoldásnak. Számukra legkedvezőbb megoldás a részmunkaidős foglalkoztatás lenne. Hasonlóan a pályakezdők munkatapasztalat-szerzési támogatásához, talán el lehetne tűnődni azon, hogy a családós, többgyermekes anyák foglalkoztatására is lehetne hasonló támogatási formát bevezetni.

A tartós távollét a munkahelytől és a kilátástalanság egyértelműen veszélyezteti a családi nyugalmat, ami később a gyerekekre is kihat. A 30-40 éves korosztály még viszonylag kedvező helyzetben van, hiszen a 40-45 év feletti nőknél már egészségügyi problémák is jelentkeznek.

A csoportos foglalkozások számomra is tanulságosak voltak. Ügyfeleink részéről több visszajelzést is kaptunk, melyeket úgy gondolom, munkánk során hasznosíthatunk. Problémájukat összetetten próbáljuk kezelni.

A jövőt illetően úgy vélem, szükséges volna ezt a fajta szolgáltatásunkat rendszeressé tenni. Ugyanakkor nem szabad figyelmen kívül hagyni a település sajátosságait egy-egy foglalkozás szervezésénél.

Szabó László

Pályakezdő munkanélküli fiatalok véleménye a munkavállalásról

Az 1997 elején Zala megye egy kisvárosában történt felmérés alapján

A Kormány 68/1996. (V. 15.) sz. kormányrendelete a pályakezdő munkanélküliek elhelyezkedéséről, változást hozott az iskolájukat közép- vagy felsőfokon befejező fiatalok életében. Ennek lényege, hogy megszűnt a pályakezdők munkanélküli segélye, helyette pedig munkatapasztalatszerzési támogatást, foglalkoztatási támogatást és foglalkoztatást elősegítő képzési támogatást biztosít a pályakezdők számára.

A fiataloknak lehetősége van részt venni elhelyezkedést segítő programokon (Impulzus, pályaeorientáció, pályakorrekció, pályamegerősítő és álláskeresési technikák). A kormányrendelet segítő szándéka még nem jelent azonnali megoldást a pályakezdő munkanélküliség enyhítésére, de módszerében, gondolkodásra készítésben, motivációk befolyásolásában mindenképpen.

A munkaügyi kirendeltségek be- és kiáramlási statisztikája változatos képet mutat. Sikereesebbek a nagyvárosok, elmaradnak a kistérségek. A munkaerőpiaci hátrányokon (kevés állás, beszűkült lehetőségek) túlmenően a kisvárosok és környéki fiatalok szemléletmódja is sajátos. Egy zalai kisváros pályakezdő fiataljainak körében végzett felmérésben arra kerestük a választ, hogy mi az oka a fiatalok érdektelenségének. Miért szakad meg a kapcsolat a munkaügyi kirendeltség és az állást kereső fiatal között? Kérdőíves interjúban pályaválasztásukról, munkatapasztalataikról, a mindennapjaikról, jövedelmi viszonyaikról és jövőképeikről tudakozódtunk. A kérdőívek feldolgozása az alábbi fő gondjaira irányította a figyelmet. A munkába járás különösen az aprófalvakból nehézkes, s ez korlátozza a munkavállalásukat. A mindennapi létfenntartás egyelő-